

CYNLLUN CYFLAWNI TEULUOEDD YN GYNTAF 2025-26

Awdurdod Lleol:

Mae'r Cynllun Cyflawni yn cynnwys pedair adran, y mae'n rhaid cwblhau pob un ohonynt cyn ei gyflwyno.

Adran A – Trosolwg Awdurdodau Lleol o Gynllun Cyflawni Teuluoedd yn Gyntaf.
Adran B – Cyflawni Elfennau
Adran C – Heriau a Risgiau

Adran A - Trosolwg

Rhowch drosolwg o raglen arfaethedig Teuluoedd yn Gyntaf yn eich ardal ar gyfer 2025-26 a'r rhesymeg drosti. Dylech nodi anghenion yr ardal a sut mae eich cynllun yn mynd i'r afael â nhw. Pan fydd newidiadau yn cael eu gwneud i'r cyflawniad, esboniwch sut maent yn dal i gyd-fynd â'r rhaglen Teuluoedd yn Gyntaf.

Strategaeth Cefnogi Teuluoedd a Rhiantu Gwynedd

Mae Cyngor Gwynedd wedi datblygu a diweddarau ei Strategaeth Plant a Theuluoedd. Mae ein ffocws yn parhau i fod ar y cyfeiriad strategol a osodwyd yn y Strategaeth Gomisiynu Cefnogi Teuluoedd a Rhiantu. Y weledigaeth yw y bydd teuluoedd yng Ngwynedd yn 'gryf, gwydn a ffyniannus' er mwyn sicrhau bod:

- *Plant yn cael y cychwyn gorau mewn bywyd.*
- *Rhieni, gofalwyr a theuluoedd yn derbyn y math cywir o ofal ar yr amser iawn er mwyn eu galluogi i ddarparu gofal o'r lefel orau a chyfleoedd i'w plant.*
- *Plant a phobl ifanc yn cyflawni eu potensial dysgu llawn ac yn datblygu sgiliau.*
- *Plant, pobl ifanc a theuluoedd yn mwynhau'r iechyd gorau posib gyda mynediad teg i gyfleoedd egniïol, diwylliannol, chwarae a hamdden.*
- *Plant, pobl ifanc a theuluoedd yn gallu lleisio eu barn yn hyderus a gwneud cyfraniad*

cadarnhaol i'w cymunedau.

- *Plant, pobl ifanc a theuluoedd yn byw mewn cartrefi a llety addas a sefydlog.*
- *Pobl ifanc yn datblygu'n oedolion hyderus, llwyddiannus ac annibynnol.*

Mae Grŵp Arweinyddiaeth Plant a Theuluoedd Gwynedd yn ogystal â Chabinet Cyngor Gwynedd wedi cytuno ar y weledigaeth. Rydym felly yn canolbwyntio ar y canlyniadau a'r gwasanaethau comisiynu isod yn unol â'r hyn yr ydym yn ceisio ei gyflawni, sef:

- gweithio gyda theuluoedd y gallai eu plant fod wedi eu heffeithio gan Brofiadau Niweidiol yn ystod Plentyndod (ACE's).
- bod plant, pobl ifanc a'u teuluoedd sydd mewn tlodi neu mewn perygl o fod mewn tlodi yn cyflawni eu potensial.
- bod plant, pobl ifanc a theuluoedd yn iach, yn ddiogel ac yn mwynhau llesiant.
- mae teuluoedd yn hyderus, yn meithrin ac yn wydn.

Caiff y canlyniadau hyn eu hategu gan ystod o egwyddorion allweddol sy'n ganolog i'r atebion posib y gallwch eu dylunio. Y rhain yw:

- **Ar sail anghenion** - mynediad at wasanaethau a seiliwyd ar **anghenion** yn hytrach na ble mae teuluoedd, rhieni, plant neu bobl ifanc yn byw.
- **Atal** – ailgyfeirio ein ffocws tuag at atal problemau rhag datblygu a lleihau dibyniaeth.
- **Wedi'i dargedu** – amddiffyn a meithrin pobl a mynd i'r afael ag anghenion y cymunedau mwyaf difreintiedig.
- **Wedi'i bersonoli** - sicrhau bod gwasanaethau wedi eu **teilwrafel** eu bod yn diwallu anghenion pobl yn effeithiol gan ddarparu hyblygrwydd i ymateb yn Arfon, Dwyfor a Meirionnydd.
- **Integredig** - rhaid i asiantaethau sy'n darparu gwasanaethau gydweithio i ddiwallu anghenion ac felly gyflwyno tendr mewn partneriaeth i deuluoedd, sy'n dangos symudiad ymwybodol tuag at wasanaethau mwy integredig.
- **Cysondeb a hyblygrwydd** - Pwysleisiodd nifer o'r rhanddeiliaid yr angen am gysondeb i hybu cydraddoldeb mynediad ar draws y Sir. Ynghyd â hyn, galwodd rhanddeiliaid a phartneriaid am hyblygrwydd ledled y tair ardal - Arfon, Meirionnydd a Dwyfor - er mwyn cysylltu yn hytrach na dadleoli darpariaeth gwasanaeth parhaus mewn rhai ardaloedd a llenwi'r bylchau mewn eraill.
- **Yn seiliedig ar rymuso a chryfderau** - dylai'r holl gefnogaeth i'r teuluoedd a rhieni **rymuso** - cefnogi pobl i wneud pethau dros eu hunain, adeiladu ar gryfderau a nodwyd a helpu i wneud newid yn gynaliadwy.

- **Canolbwyntio ar y teulu** – mae angen i'r holl wasanaethau **roi teuluoedd yn ganolog i'w dull gweithredu** - teuluoedd yn gyntaf nid y gwasanaeth (**Ffordd Gwynedd**)
- **Gwerth am Arian** - rhaid i bob gwasanaeth cefnogi teulu a rhiantu gynnog gwerth am arian sy'n gysylltiedig â fframwaith mesur canlyniad priodol – **cost ac ansawdd**.
- **Dwyieithog** - rhaid cynnog pob gwasanaeth cefnogi teulu a rhiantu yn yr **iaith o'u dewis**.

Cyflawni'r rhaglen:

- Canolbwyntio ar Brofiadau Niweidiol yn ystod Plentyndod (ACEs) a blaenoriaeth
- Ystod oedran yn symud i ymyriadau cefnogi teuluoedd a rhiantu gan ganolbwyntio mwy ar elfennau o'r rhaglen yn y grwpiau oedran 8-18; 0-7, **7-12, 13-18 (25*)**
- Mwy o gefnogaeth i rieni, plant a phobl ifanc sy'n byw gydag anabledd ac i rieni gydag anawsterau dysgu neu broblemau iechyd meddwl.
- Rhoi'r gorau i gefnogaeth gwasanaethau ariannol
- Mwy o ymwybyddiaeth o broblemau cam-drin sylweddau mewn teuluoedd (rhieni a phlant, cysylltiadau gyda thrais domestig a cham-drin domestig)
- Dim angen am Setiau Dysgu, er hynny mae angen i ni ystyried Fforwm Hyfforddi a Dysgu i holl agweddau prosiectau Teuluoedd yn Gyntaf.
- Tadau (preswyl neu ddi-breswyl).
- Teuluoedd Sipsiwn a Theithwyr
- Teuluoedd sy'n profi carchariad.

Adran B - Cyflawni

Disgwylir i Awdurdodau Lleol hefyd flaenoriaethu'r model Tîm o Amgylch y Teulu a pharhau i sicrhau bod gweithio amlasiantaethol yn parhau i fod yn nodwedd annatod o Deuluoedd yn Gyntaf.

FFRAMWAITH ASESU'R TEULU AR Y CYD (JAFF)/TÎM O AMGYLCH Y TEULU (TAF)

Er mwyn sicrhau mynediad di-dor at wasanaethau ataliol a/neu statudol yn dibynnu ar lefel yr angen, mae Gwynedd wedi mabwysiadu ac yn parhau i ddefnyddio templedi asesu a chynllunio gofal Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (SSWBA). Rydym wedi gwneud rhai addasiadau i'r rhain i adlewyrchu'r arferion gwaith gorau a gafwyd yng Ngwynedd.

Mae'r ffurflen gyfeirio rhanbarthol wedi'i mabwysiadu sy'n galluogi cyfeirwyr i ddefnyddio un ffurflen i gael mynediad i wasanaethau ataliol a/neu statudol. Mae'r ffurflen gyfeirio yn cynnwys ac wedi'i strwythuro i ystyried cryfderau'r teulu ac yn ystyried beth yw eu

canlyniadau llesiant. Mae hefyd yn cynnwys y cwestiwn "beth sy'n bwysig" fel bod unrhyw gyfeiriad yn canolbwyntio ar beth yw'r materion pwysig y mae'r teulu eisiau cefnogaeth neu gymorth gyda nhw.

Yn dilyn hyn, mae Gwynedd wedi mabwysiadu'r teclyn asesu a chymhwysedd gofal a chefnogaeth rhanbarthol Rhan 3 ar draws gwasanaethau ataliol a statudol sy'n galluogi teuluoedd i symud yn rhwydd rhwng darpariaethau os a phan fydd yr angen yn codi, gan felly lleihau'r baich asesu arnynt.

Mae'r prif elfennau a gynhwysir yn y JAFF wedi'u cadw yn nogfen asesu rhan 3 oherwydd awydd y grŵp i gael un teclyn asesu cyffredinol.

Mae gan y JAFF a'r teclyn Asesu Rhan 3 iaith gyffredin a thanategir y ddau gan yr un egwyddor o adeiladu a chydabod cryfderau'r teulu.

Bydd strwythur y TAF yn dal gafael ar ei rôl fel cydlynwyr cefnogaeth ac uwch reolwyr achos ar gyfer y 3 **Tîm Cefnogi Teuluoedd**; dyrennir 3 cydlynnydd i Dîm Arfon ac un yr un i Dimau Dwyfor a Meirionnydd (a gomisiynwyd).

Gwasanaethau Anabledd

Darparwr Gwasanaeth - DERWEN

Drwy ein gwaith manwl gyda theuluoedd plant anabl, rydym wedi adnabod nifer o feysydd sydd eu hangen i gefnogi teuluoedd a phlant i wella deilliannau rhieni a phobl ifanc. Mae'r meysydd hyn yn ymdrin â'r ystod oedran llawn o ran gwella sgiliau a gwydnwch rhieni ac yn targedu plant hŷn i wella eu sgiliau eu hunain i ddeall ac ymdrin â'u hemosiynau. Yn benodol:

1. Gwaith iechyd meddwl ataliol ar gyfer pobl ifanc yn eu harddegau gydag anabledd dysgu

Mae gwella sgiliau pobl ifanc gydag anabledd dysgu (AD) i ddeall a goddef eu profiadau emosiynol yn well yn debygol o effeithio ar eu llesiant eu hunain, lleihau ymddygiad heriol ac anawsterau iechyd meddwl, a chael sgil-ffaith ar eu teuluoedd. Mae darparu sgiliau/hyfforddiant ar iechyd emosiynol a meddwl i bobl ifanc gydag AD yn faes neu'n waith ataliol sy'n cael ei ddiystyru'n fawr.

Mae Therapi Ymddygiad Dilechdidol (DBT) yn driniaeth ar gyfer unigolion gyda sensitifrwydd emosiynol eithafol, h.y. sydd ag ymatebion emosiynol cynt, mwy ac sy'n cymryd mwy o amser i ddychwelyd at y llinell sylfaen na'r cyfartaledd. Mae'r ymatebion hyn yn aml yn arwain at ymddygiad mentrus a byrbwyll er mwyn lleihau a goddef profiadau emosiynol. Mae DBT fel arfer yn cynnwys hyfforddiant sgiliau yn seiliedig ar grŵp; dosbarth sgiliau wythnosol i addysgu a siapio'r gwaith o ddysgu sgiliau newydd i reoli emosiynau. Mae'n cynnwys ystyriaeth ofalgar, goddef gofid, rheolaeth emosiynau ac effeithiolrwydd rhyngbersonol (e.e. gofyn/dweud na, cynnal/gorffen perthnasau, a hunan-barch). Dull yn seiliedig ar dystiolaeth yw DBT ac mae ar gael fel arfer i bobl ifanc heb anabledd dysgu, oedolion gydag anawsterau iechyd meddwl, ac oedolion gydag anawsterau dysgu. Nid yw ar gael ar hyn o bryd i bobl ifanc yn eu harddegau gydag anabledd dysgu.

Ar ôl peilot llwyddiannus yn yr ysgolion arbennig, mae'r gwasanaeth yn parhau i ddarparu grwpiau rheoleiddio emosiynol (naill ai wyneb yn wyneb neu'n rhithiol); cynigiwyd y sesiynau hyn ar sail 1:1 yn ystod y pandemig hefyd. Roedd y sesiynau hyn hefyd yn llwyddiant a derbyniwyd adborth cadarnhaol rheolaidd gan y teuluoedd. Mae'r prosiect bellach yn cyflwyno'r sesiynau mewn ysgolion prif ffrwd.

Rydym wedi parhau â'r gwaith o gyflwyno cwrs DBT wedi'i addasu i bobl ifanc gydag anabledd dysgu ac i werthuso'r gwaith er mwyn ychwanegu at sylfaen wybodaeth sut i wella sgiliau pobl ifanc gydag AD. Byddai'r ysgolion neu asiantaethau eraill sy'n debygol o elwa o'r math hwn o waith yn adnabod y bobl ifanc. Bydd pob ysgol arbennig yn yr ardal yn parhau i gael cynnig gwaith grŵp a chefnogaeth i barhau â'r gwaith eu hunain.

Mae'r gwasanaeth wedi ymestyn i bobl ifanc gydag AD y tu allan i ysgolion arbennig. Rydym hefyd yn cynnig y grwpiau i blant a phobl ifanc sydd ag anghenion ychwanegol heblaw anabledd dysgu sydd mewn ysgolion prif ffrwd. Rydym wedi darganfod bod y cwrs yr ydym yn ei gynnig o fudd i lawer o blant a phobl ifanc sydd o dan yr ymbarél niwroamrywiol gan fod llawer yn ei chael hi'n anodd rheoleiddio eu hemosiynau.

Rydym wedi datblygu cyfres o ddau weithdy i rieni drafod, deall a rheoli emosiynau eu plentyn. Mae yna hefyd bwyslais yn y gweithdai hyn ar les emosiynol y rhieni / gofalfwyr. Trafodir y rhain ymhellach yn rhan 2.

2. Uwch Swyddog Cefnogi Rhieni a Swyddogion Cefnogi Rhieni.

Mae sawl her ychwanegol wrth fagu plentyn gydag anabledd ochr yn ochr â'r heriau arferol a wynebir gan deuluoedd. O ystyried ein profiadau diweddar, mae cynyddu cyfleoedd teuluoedd i gymryd rhan mewn ymyrraeth grŵp yn seiliedig ar dystiolaeth drwy gefnogaeth briodol yn debygol o alluogi mwy o bobl i elwa o'r rhaglenni sy'n cael eu cynnig. Mae'r Swyddogion Cefnogi Rhieni yn gyfrifol am gefnogi teuluoedd i gael mynediad at y grwpiau ymyrraeth yn seiliedig ar dystiolaeth.

Mae'r Uwch Swyddog Cefnogi Rhieni, ynghyd â'r swyddogion Cefnogi Rhieni, yn adnabod ble a phryd fyddai angen grŵp, yn trefnu'r bobl angenrheidiol i redeg y grwpiau, ac yn eu cefnogi i'w rhedeg.

Yn lleol, mae gennym gyfoeth o weithwyr medrus mewn gwasanaethau statudol a'r trydydd sector sydd wedi'u hyfforddi ac yn gallu rhedeg ymyrraethau ataliol yn seiliedig ar dystiolaeth i deuluoedd. Mae'r tîm wedi bod yn gweithio ar y cyd â sawl gwasanaeth gwahanol gan gynnwys Iechyd, Gwasanaethau Cymdeithasol, Timau Teuluoedd yn Gyntaf i redeg amrywiol raglenni a gweithdai rhiantu amrywiol.

Mae'r uwch Swyddog Rhieni yn defnyddio'r wybodaeth a'r strategaethau uchod i gefnogi a chysylltu gyda'r ddau swyddog cefnogi teulu yn y tîm i gwblhau gwaith unigol gyda theuluoedd e.e. cynorthwyo gyda strategaethau rheoli ymddygiad neu weithgareddau rhiantu eraill.

Dyma'r gweithdai a'r rhaglenni sy'n seiliedig ar dystiolaeth yr ydym wedi canfod eu bod yn llwyddiannus wrth gefnogi teuluoedd plant ag anghenion ychwanegol yng Ngwynedd:

Ers mis Medi 2023 rydym wedi rhedeg y cwrs '***Riding the Rapids***' bedair gwaith yng Ngwynedd. Mae '***Riding the Rapids***' yn gwrs a ddyluniwyd i rieni a gofalcwyr plant sy'n awtistig, ar y llwybr ar gyfer asesiad awtistiaeth neu sydd ag anableddau dysgu sylweddol neu anableddau cymhleth eraill. Nod y cwrs yw helpu rhieni i ddeall a chefnogi lles eu plentyn, a lleihau straen, gofid ac ymddygiadau sy'n gysylltiedig â gofid, neu ymddygiadau eraill sy'n peri pryder.

Mae ymchwil yn dangos fod rhieni a gofalcwyr sy'n mynychu '***Riding the Rapids***' yn gallu datblygu strategaethau effeithiol i gefnogi eu plant a chynyddu eu sgiliau ymdopi a'u hyder gan leihau straen.

Datblygwyd '***Riding the Rapids***' ym Manceinion gan y Gwasanaeth Cymunedol Arbenigol—Anableddau Dysgu ac Awtistiaeth. Gwnaed ymchwil arno gan Uned Polisi Cymdeithasol ac Ymchwil, Prifysgol Efrog.

Mae dau gwrs ar wahân: un ar gyfer rhieni/gofalcwyr plant oedran cynradd (derbyn i flwyddyn 6) ac un ar gyfer rhieni/gofalcwyr pobl ifanc oedran uwchradd (blynnyddoedd ysgol 7-11).

Mae adborth gan fynychwyr y cwrs '***Riding the Rapids***' wedi bod yn gadarnhaol. Mae rhieni wedi adrodd eu bod yn teimlo fod pobl yn wirioneddol gwrando arnynt, ac roeddent yn gwerthfawrogi gallu dod at ei gilydd, roedd y sesiynau 'bron fel sesiwn therapi'. Mae llawer o rieni yn teimlo bod '***Riding the Rapids***' wedi rhoi rhai strategaethau gwyb iddynt ac maent yn eu defnyddio o hyd. Adroddodd rhieni fod uniaethu â thrafferthion rhieni eraill wedi bod yn dda a chysylltu ag eraill a rhannu profiadau mewn lle diogel.

Gweithdai cwsg a chefnogaeth. Gallwn gynnig cymorth i deuluoedd plant ag Anableddau Dysgu a/neu anghenion ychwanegol. Nid yw rhai rhieni yn gallu mynychu gweithdai felly rydym yn cynnig cefnogaeth 1:1 naill ai ar-lein neu drwy ymweld â'r cartref. Yn ddiweddar, mae un o'r swyddogion cefnogi rhieni wedi cwblhau hyfforddiant ymgynghorydd cyngor cwsg pediatriig 'Cerebra Essential'.

Darparwyd sesiynau **ACT (Therapi Derbyn ac Ymrwymiad)** i rieni sy'n cael trafferth gyda diagnosis eu plentyn; mae'r rhain wedi bod yn llwyddiant a byddant yn rhan o'n rhaglenni yn y dyfodol.

Darparwyd sesiynau **MAKATON** ar ôl i nifer o rieni ofyn am gymorth gyda thechnegau cyfathrebu.

Cynhelir grwpiau **Cefnogaeth i Rieni, y sesiynau Cwrdd a Gwneud** ddwywaith y mis yn rhithiol. Mae'r grwpiau hyn yn grŵp cymorth a lles i rieni. Rydym hefyd yn trefnu sesiynau wyneb yn wyneb ar draws y sir.

Rydym hefyd yn cyd-redeg y **sesiynau Paned a Sgwrs** gyda Thîm Awtistiaeth Gwynedd a'r Tîm Nyrsio Ysgolion Arbenigol. Mae'r sesiynau yn caniatáu i rieni gael

lle diogel i gyfarfod â rhieni plant eraill ag anghenion ychwanegol ac i sgwrsio â Gwasanaethau fel ein un ni sy'n cynnig cefnogaeth.

Rydym hefyd yn trefnu **sesiynau chwarae** yn ystod gwyliau hanner tymor.

Cefnogaeth i **ofalwyr ifanc**, gallwn gynnig asesiad a chefnogaeth i blant a allai fod yn ymgymryd â thasgau ychwanegol oherwydd brawd neu chwaer ag anabledd.

Gweithdai synhwyrdd a chefnogaeth. Mae ymchwil yn dangos bod tua 90% o unigolion ag ASC yn cael rhai anawsterau prosesu synhwyrdd. Felly, mae'n bwysig cefnogi rhieni i gydnabod a deall anghenion synhwyrdd eu plentyn.

Gallwn gynnig cefnogaeth neu weithdai 1:1. Mae aelodau'r tîm wedi mynychu cwrs Hyfforddiant Ymarferwyr Anghenion Synhwyrdd Achrededig. Galluogodd y cwrs hwn i'r mynychwyr gael mynediad at raglen, sy'n caniatáu i weithwyr proffesiynol asesu anghenion unigolyn a chreu rhaglenni synhwyrdd wedi'u targedu ar gyfer yr unigolyn hwnnw.

Cefnogaeth Deall a Rheoli Emosiynau. Gallwn gynnig cymorth i deuluoedd plant ag Anableddau Dysgu a/neu anghenion ychwanegol. Nid yw rhai rhieni yn gallu mynychu gweithdai felly rydym yn cynnig cefnogaeth 1:1 naill ai ar-lein neu drwy ymweld â'r cartref. Yn y sesiynau hyn, rydym yn trafod pam fod rhai plant ag anabledd dysgu, neu anghenion ychwanegol, yn ei chael hi'n anodd rheoleiddio eu hemosiynau. Rydym yn trafod pwysigrwydd plant yn deall eu hemosiynau ac rydym yn rhoi cynnig ar wahanol strategaethau i rieni gefnogi eu plentyn i reoleiddio eu hemosiynau. Rydym hefyd yn trafod y pwysigrwydd i rieni ofalu am eu lles eu hunain.

Nod rhaglenni, fel y rhai a grybwyllwyd uchod, yw cefnogi a grymuso rhieni plant anabl yn eu rôl rhiantu i wella cyfathrebu ac ymddygiad eu plentyn, a rheoli ymddygiad yn briodol er mwyn atal ymddygiad heriol rhag mynd yn waeth oherwydd 'camgymhariad' rhiant-plentyn. Mae'r gweithdai a'r rhaglenni hefyd wedi bod yn llwyddiannus wrth ddod â rhieni at ei gilydd. Mae llawer o rieni yn teimlo'n ynysig ac efallai nad oes ganddynt yr un rhwydweithiau cefnogi â rhieni eraill. Gall dod i sesiwn neu gwrs fod yn frawychus iawn. Rydym yn cydweithio'n agos â rhieni i wneud yn siŵr eu bod yn teimlo'n gyfforddus gyda mynychu sesiynau. Mae rhieni wedi adrodd eu bod yn teimlo fod pobl yn gwrandao arnynt a bod y cyngor a'r gefnogaeth maent yn eu derbyn gan rieni eraill mor bwysig. Ni fyddai hyn wedi bod ar gael iddynt pe na baent wedi mynychu'r grŵp/cwrs.

Rydym hefyd yn edrych ar raglenni eraill sy'n seiliedig ar dystiolaeth:

Mae prifysgol Caint wedi datblygu EPATS (*Early Positive Approaches to Support*). Mae hon yn rhaglen ar gyfer rhieni / gofalwyr gyda phlant o dan bump oed ag anabledd dysgu. Mae'r tîm ar hyn o bryd yn edrych ar sut y gallwn ddarparu'r gwasanaeth yng Ngwynedd.

Gwasanaethau neu brosiectau a gomisiynwyd

1. Cefnogaeth rhiantu
2. Cefnogaeth i bobl ifanc.

Prosiect: Lot 2: Gwasanaeth Cefnogi Teuluoedd; Gwasanaethau Therapiwtig, Cwnsela a Chyfryngu

Bydd y prosiect yn un o dri phrosiect arbenigol **Gwasanaethau Cefnogi Teuluoedd (GCT)** a bydd yn darparu cefnogaeth arbenigol i'r tri **Thîm Cefnogi Teuluoedd (TCT)** yng Ngwynedd; Arfon, Dwyfor a Meirionnydd.

Bydd y gwaith isod yn cael ei gyflawni:

- Cwnsela Therapiwtig i blant 10-19 oed yn seiliedig ar gymwysterau Therapiwtig a Chwnsela a gydnabyddir yn genedlaethol a ddarperir gan staff wedi'u hyfforddi yn briodol.
- Therapi Gwrthdaro Perthynas Rhwng-rhieni yn seiliedig ar gymwysterau Therapiwtig a Chwnsela a gydnabyddir yn genedlaethol a ddarperir gan staff wedi'u hyfforddi yn briodol.
- Ymyriadau wedi'u seilio ar dystiolaeth sy'n defnyddio arfer cydnabyddedig Cyfweld Ysgogiadol.
- Cyfryngu Rhiant-Plentyn (i gynnwys tadau absennol).
- Rhaglenni Cynhadledd Grŵp Teuluol wedi'u seilio ar dystiolaeth sy'n datrys problemau yn y teulu, sy'n amharu ar allu'r teulu i ddarparu amgylchedd cartref teuluol sefydlog a hapus.
- Cwnsela yn seiliedig ar dystiolaeth i blant a phobl ifanc sydd wedi profi Profedigaeth neu Golli oedolion pwysig a dylanwadau yn eu bywydau.
- Cwnsela sy'n canolbwyntio ar yr Unigolyn
- Rhaglenni sy'n seiliedig ar dystiolaeth ar gyfer tadau (sy'n bod yn dreisgar tuag at bartneriaid/teulu).

Gwneir hyn drwy waith un i un, gwaith grŵp, gwaith cyfryngu a chynhadledd grŵp. Er y dylai rhai ymyriadau fod yn berthnasol i theorïau yn seiliedig ar oedolion (y rhieni), dylai'r canlyniadau ganolbwyntio ar y plentyn, gan roi ystyriaeth lawn i liniaru **Profiadau Niweidiol mewn Plentyndod (ACEs)** .

Bydd gan y darparwr brofiad o ddarparu gwasanaethau i blant, pobl ifanc a theuluoedd, gan gynnwys y rhai a effeithiwyd gan Gam-drin Domestig, sy'n dioddef o iechedd meddwl gwael ac mae ganddynt anabledd dysgu. I gwrdd ag anghenion defnyddwyr, gall y sesiynau fod mewn canolfan, yn y gymuned neu yn y cartref.

Fel rhan o'r prosiect ehangach, disgwylir y bydd y sefydliad(au) llwyddiannus yn gweithio'n agos gyda Gwasanaethau Plant Cyngor Gwynedd a'r timau Cefnogi Teuluoedd a'r Gwasanaethau Arbenigol eraill sy'n darparu cefnogaeth i Raglen Teuluoedd yn Gyntaf yng Ngwynedd.

Bydd cyfeiriadau penodol yn cael eu datblygu a phroses sgrinio i ddyrannu achosion a theuluoedd, gofynnir i'r ymgeisydd/ymgeiswyr llwyddiannus gyfrannu tuag at a chydymffurfio gyda phrosesau cyfeirio ac asesu cytunedig.

Sicrhau bod pobl Gwynedd yn ganolog ym mhopeth rydym yn ei wneud – 'Ffordd Gwynedd'.

Bydd gwasanaethau Lot 2 ar gael drwy gyfeirio drwy'r broses Gwybodaeth, Cyngor a Chymorth a'r Tîm TAT (Tîm o Amgylch y Teulu Gwynedd).

Prosiect: Lot 5: Tîm Cefnogi Teulu i Ardal Arfon, Dwyfor a Meirionnydd - Gwynedd

Darparwr: Plas Pawb

Darperir manyleb gynhwysfawr o'r Tîm Cefnogi Teulu a bydd yn cwmpasu Gwynedd gyfan – **(Dwyfor, Meirionnydd ac Arfon)** a byddwn yn gweithio ar y cyd â Thîm Meirionnydd a thîm TAT i sicrhau llwybr a dilyniant cyfeirio a rheoli achosion clir ac effeithiol.

Nodir prif ddeilliannau lefel uchel ar gyfer y prosiectau yng **'Nghanllawiau Rhaglen Teuluoedd yn Gyntaf' (Ebrill 2017) Llywodraeth Cymru**

Mae'r Lot yma'n cynnwys darpariaeth:

Rhiantu

1. Ymyraethau a rhaglenni rhiantu wedi'u seilio ar dystiolaeth (ffurfiol, anffurfiol ac a arweinir gan gyfoedion) ar sail allgymorth i rieni / teuluoedd gyda phlant a phobl ifanc rhwng 5 a 25 oed. Felly bydd angen i'r ddarpariaeth gael ei chyflwyno yn hyblyg ar sail un i un ac mewn gosodiadau grŵp yn unol ag anghenion rhieni a theuluoedd.
2. Gwasanaeth cefnogi teuluoedd wedi ei seilio ar dystiolaeth i rieni, teuluoedd gyda phlant a phobl ifanc rhwng 5 a 25 oed. Unwaith eto, dylai'r ddarpariaeth gael ei chyflwyno yn hyblyg yn y cartref ac o ganolfannau allgymorth i deuluoedd yn unol ag anghenion rhieni/teuluoedd.
 - Datblygu agweddau cadarnhaol, dyheadau a gwydnwch
 - Gwella sgiliau rhiantu cadarnhaol
 - Cynyddu hyder a sgiliau rhieni i ddarparu amgylchedd dysgu cadarnhaol yn y cartref a helpu eu plentyn gyda'r dysgu.
3. Gwasanaethau pwrpasol i hyrwyddo iechyd meddwl a llesiant emosiynol rhieni ac i hyrwyddo a chynnal perthnasau effeithiol gyda'r teulu.
 - Gwella perthnasau rhiant-plentyn a rhiant-rhiant
 - Cynyddu hyder rhieni yn eu rôl rhiantu
 - Cryfhau dealltwriaeth rhieni am ddatblygiad plentyn
 - Cefnogi rhieni i gael iechyd meddwl da
 - Cefnogi rhieni i gael llesiant emosiynol cadarnhaol

Pobl Ifanc

4. Gwasanaethau pwrpasol i rieni/teuluoedd gyda phlant a phobl ifanc dan amgylchiadau arbennig e.e. plant/pobl ifanc sydd mewn perygl o beidio bod mewn addysg, cyflogaeth na hyfforddiant (NEET), pobl ifanc mewn perygl o droseddu, plant/pobl ifanc gydag anghenion dysgu ychwanegol mewn perygl o fynd yn

ddigartref.

- Grymuso pobl ifanc i weithredu a chymryd rhan weithredol mewn cymdeithas.
- Cynyddu hyder a gwydnwch
- Gwella llesiant cymdeithasol ac emosiynol
- Gwella cyfleoedd bywyd pobl ifanc

Yn ychwanegol at y rhain, dylai gwasanaethau hefyd geisio cefnogi pobl ifanc yn y meysydd a ganlyn:

- Adeiladu gallu pobl ifanc i ystyried risg, gwneud penderfyniadau rhesymegol a chymryd rheolaeth.
- Datblygu agweddau cadarnhaol, ymddygiad a dyheadau
- Datblygu gallu pobl ifanc i reoli perthnasau personol a chymdeithasol
- Atal anghenion rhag gwaethygu
- Diogelu pobl ifanc rhag niwed a achoswyd drwy fod yn agored i ACEs a phrofiadau tebyg eraill.
- Iechyd Meddwl a Lles - Mae'r model gwasanaeth yn cydnabod pwysigrwydd ymgorffori ymateb priodol yn yr amgylchedd teuluol i gefnogi adferiad y person ifanc o broblemau iechyd meddwl a lles a phrofiadau niweidiol yn ystod plentyndod (ACEs).

Sicrhau bod pobl Gwynedd yn ganolog ym mhopeth rydym yn ei wneud – 'Ffordd Gwynedd'.

Bydd gwasanaethau Lot 5 ar gael drwy gyfeirio drwy'r broses Gwybodaeth, Cyngor a Chymorth a'r Tîm TAT (Tîm o Amgylch y Teulu Gwynedd).

Prosiect – LOT 6 Gwasanaeth Cyfiawnder Ieuenctid Gwynedd ac Ynys Môn

Darparwr: Gwasanaeth Cyfiawnder Ieuenctid Gwynedd ac Ynys Môn

- Darparu gwasanaeth ymyrraeth gynnar (fel rhan o'r Rhaglen Teuluoedd yn Gyntaf) i bobl ifanc sydd mewn perygl o droseddu ac ymddygiad gwrthgymdeithasol sy'n debygol o ddod â nhw i gysylltiad â'r Heddlu a'r system cyfiawnder troseddol. Bydd hyn yn cynnwys addysg gyffredinol wedi'i thargedu, rhaglenni ataliol a gwaith strwythuredig gyda phobl ifanc. Bydd hefyd yn hwyluso mynediad at ystod o ymyriadau i bobl ifanc sydd mewn perygl o gamddefnyddio sylweddau.
- Darparu gwasanaeth arbenigol i bobl ifanc a nodwyd fel rhai sydd ag ystod o'r problemau uchod drwy'r rhaglen Teuluoedd yn Gyntaf **Timau Cefnogi Teuluoedd**.
- Bydd y gwasanaeth hwn yn darparu asesiad ac ymyrraeth gynhwysfawr i'r bobl ifanc hynny a nodwyd fel rhai ag anghenion lefel uchel yn cynnwys cyfeirio'r rhai mewn angen at y gwasanaeth a'r ymyriadau priodol.
- Darparu gwasanaeth uniongyrchol i blant a phobl ifanc mewn addysg anffurfiol a gosodiadau grwpiau cymunedol ar draws yr ardal yn darparu'r wybodaeth briodol ynglŷn â defnyddio/camddefnyddio sylweddau, lleihau risg, iechyd a llesiant cymdeithasol.

- Darparu gwasanaethau gwaith achos i blant a phobl ifanc a gyfeiriwyd gan **Dimau Cefnogi Teulu** yn defnyddio modelau damcaniaethol cydnabyddedig, cynllun gweithredu a systemau adolygu.
- Cefnogi grwpiau cymunedol a sefydliadau addysg anffurfiol i ddatblygu, cynllunio ac adolygu rhaglenni ataliol ar addysg gyffuriau ac alcohol i'w cyflwyno i blant a phobl ifanc mewn sefydliadau addysgol.
- Cefnogi gweithwyr ieuenctid/arweinwyr grwpiau cymunedol i gyflwyno rhaglenni ataliol addysg briodol i blant a phobl ifanc yn eu lleoliadau.
- Sgrinio addasrwydd cyfeiriadau
- Asesu cyfeiriad, plentyn a theulu gan ddefnyddio Teclyn asesu priodol a chymesur (Asset+, Asesiad Biwro, Atal/Cychwyn)
- Ymyrraeth sy'n canolbwyntio ar y plentyn sy'n ystyried Profiadau Niweidiol yn ystod Plentynod a Thrawma
- Sgrinio Arbenigol (Camddefnyddio Sylweddau, Iechyd Meddwl, Hyfforddiant Addysg a Chyflogaeth)
- Cyfle i gyfeirio at Banel Iechyd GCI am gyngor, asesu ac ymyrraeth arbenigol.
- Asesiad risg sy'n ymwneud â Throseddau a Diogelu'r Cyhoedd.
- Cyfiawnder Adferol helaeth a gwaith gyda Dioddefwyr (Iawndal, Cyfryngu)
- Cyfeiriad posibl at Weithiwr Rhiantu i rieni a gofalwyr.

Ymyriadau -

- Ymyrraeth trais i blentyn ar rieni
- Gweithgareddau i hyrwyddo iechyd a lles.
- Deall Troseddau a'r system Gyfiawnder
- Cyfrifoldebau a Hawliau Plant
- Rhaglenni gwaith Dewisiadau a Chanlyniadau.
- Prosiectau gweithgareddau gwneud iawn
- Rhaglenni effaith ar ddioddefwyr
- Ymyriadau Gwydnwch
- Dysgu Byw'n Iach (rhoi'r gorau i ysmegu, diet iach, patrymau cysgu da ac ati)
- Rheoli Dictor a Rheoleiddio Emosiynol

Sicrhau bod pobl Gwynedd yn ganolog ym mhopeth rydym yn ei wneud – 'Ffordd Gwynedd'.

Bydd gwasanaethau Lot 6 ar gael drwy gyfeirio drwy'r broses Gwybodaeth, Cyngor a Chymorth a'r Tîm TAT (Tîm o Amgylch y Teulu Gwynedd).

Adran C - Heriau a Risgiau

Amlinellwch unrhyw feysydd o her neu risgiau posibl i weithredu'r Rhaglen yn eich ardal Awdurdod Lleol a sut rydych chi'n bwriadu eu goresgyn.

Yr un yw'r brif risg ar gyfer 2025/2026 â'r blynyddoedd a fu - yr ansicrwydd am ddyfodol y rhaglen a'r cyllid grant ac felly mae risg uchel y bydd staff yn symud i swyddi eraill gan leihau'r gwasanaeth sydd ar gael i deuluoedd yng Ngwynedd, ond gobeithio y bydd cadarnhad cynnar o'r cyllid a dderbynnir yn helpu i leihau unrhyw broblemau staffio oherwydd contractau tymor byr.

Bydd y prosiect a gomisiynwyd yn parhau mewn contract tan 31 Mawrth 2026.